

de andre; men det kan „næppe“ hælde, at der gives tiltalte; Lejlighed til at komme med mere; det er Auditøren, der har det sidste Ord. Og komme de saa for den dømmende Krigsret, tiltalte og hans Modpart, Auditøren, der jo skulde være alt, baade Anklager, Dommer og Forsvarer, men som ifølge Sagens Natur som oftest vil blive Repræsentant for Anklagen, naar det først er kommet saa vidt, som det nu er kommet, saa er det jo saa, at tiltalte skulde have sin retfærdige Dom og Behandling. Betyggelsen for ham skulde blandt andet her ligge i, at han dømmes af andre end den, der har ledet Forhøret. Det sker ogsaa, og det kan ikke nægtes, at teoretisk set er det en Betyggelse, men det, der gør, at Betyggelsen svinder, er, at hele dette Maskineri med den af talrige, tretten Personer, bestaaende Krigsret, der skal domme ham, i Virkeligheden kun er et Skin. Derom foreligger der Udtalelser nok fra dem, der maa vide det. Jeg skal henvise til, hvad Admiral Carstensen i Landstinget har udtalt for et Par Aar siden, da Sagen om Forsvaret ved Krigsretterne var for der. Da sagde han: „Det er min bestemte Overbevisning fra de Gange, jeg har siddet i en kombineret Ret; at man er fuldstændig voldgivet Auditøren.“ Og naar jeg ser hen til, hvad der findes udtalt i en Artikel i Militært Tidsskrift fra sidste Efteraar af en Kaptajn Jensen, ser det ikke bedre ud i Landetaten; thi han skriver der: „Det er altsaa i Realiteten Auditøren, der dommer; Dommerne udtale kun hans Dom. Det er, for at bruge et tydeligt og kendt Billede, Auditøren, der lader Geværet og retter det ind paa Maalet; det er Dommerne, der trykke paa Aftrækkeren.“ Saaledes udtaler man sig fra Flaadens og Hærens Side om det virkelige Forhold i Krigsretten. Det vilde jo dog ogsaa være temmelig utænkeligt, om Forholdet skulde kunne blive et andet. Som jeg allerede har sagt, Dommerne kende intet til Sagen — det gælder i alt Fald for Flertallets Vedkommende — før den nu foretages for dem. Auditøren læser saa op, læser op alt, hvad der er forklaret i Sagen. Det kan være Timer, og det skulle de uhykkelige Mennesker sidde og høre paa, følge med i de modstridende Forklaringer. Det er jo ikke en sammenhængende Fremstilling, men de originale Forklaringer, der læses op for dem, modstridende og undertiden løgnagtige Forklaringer i det mere eller mindre usortaaelige Sprog, hvori de findes anførte; det skulle de høre paa i timevis, for Underklassernes Vedkommende endog staaende. Er der noget, som er foreldet i den militære Retsspleje,

saa turde det fremfor alt være dette, at Underklasserne skulle staa — de skulle maaste endogsaa staa „ret“, det ved jeg ikke — i alle de Timer, Krigsretten varer. Det er det Grundlag, som Krigsretsdommerne have at fælde deres Dom paa; og naar saa Oplæsningen er færdig, kunne de rette Spørgsmaal til Auditøren, men er han først begyndt paa at give sin „Foresstilling“, som det officielt hedder, sin Sags Fremstilling for Dommerne, er al Forhandling, alle Spørgsmaal affaarne, de have da kun at høre den og saa domme. Auditøren fremstiller Sagen og gør sin Indstilling om, hvorledes vedkommende bør dømmes, og derefter foregaar saa Boteringen, saaledes at Dommerne dele sig i 6 Klasser, 3 Underklasser og 3 Overklasser, foruden Chefen, hvoraf hver Klasse dommer for sig uden fælles Raadslagning; de forskellige Klasser have ikke Lov til at vækls et Ord sammen, kun de to, der høre til samme Klasse, kunne naturligvis tales ved, de andre ikke; og den yngste i Klassen er i Virkeligheden et Kul, thi mener han noget andet end den ældste i Klassen, gælder hans Stemme intet. Deraf følger, at de 4 af de 13 Dommere, hvoraf Krigsretten bestaar, kunne afgøre Sagen, thi der er 7 Klasser, og naar i de 4 Klasser de ældste have samme Mening, have de 4 andre plus de 5 øvrige intet at sige. Det er altsaa det virkelige Forhold, at de intet betyde, de ere i Auditørens Haand som Riffeduffer. Det vil efter de Bidnesbyrd, jeg har oplæst, være det sædvanlige Tilfælde, og dertil bidrager jo ogsaa selve de Regler, som ere givne, de Regler nemlig, som meget skarpt gaa ud paa, at disse Dommere skulle holdes til at domme, saaledes som Auditøren indstiller. Hvis de nemlig have at gøre noget andet, hvis saadan en stakkels Underklasse — ja, man kan vel ogsaa tage Overklasserne med — eller et enkelt Medlem af den vover at have en anden Mening end Auditøren, faar han ikke Lov til i al Frihed og Selvstændighed at udtale denne sin Mening og saa den tillagt Betydning som 1 Stemme i Krigsretten. Nej, saa skal det „foreholdes“ ham, før det første, at han skal angive „Grunde“ for sin Stemmegivning, dernæst skal Auditøren søge at „berigtige“ hans Anskuelse, og endelig skal han gøre Melding til Dommerens foresatte, for at Dommeren kan „drages til Ansvar for sin Botering“. Det er Maaden, hvorpaa man behandler Dommerne i Krigsretten. Det er jo ikke saa underligt, mine Herrer, at de altsaa herefter som oftest synke ned til at blive Riffeduffer i Auditørens Haand. Ja, hvis Dommen, der her er Tale om at fælde, fældes, efter at Sagen har været fore-